

QUÈ CAL SABER?

D'ECÒLEGS I D'ECÒNOMS, I D'ESTUDIS ECOLÒGICS I ECONÒMICS*

Si un dia, anant pel món, trobéssim un **nitrobàcter**, de segur que no s'ofendria si el tractéssim d'**autòtrof** ni si li diguéssim **quimiolitòtrof**, ni es consideraria menystingut si el saludéssim com a **criòfil**. Tothom es guanya la vida com pot i viu com li abelleix, i tant l'**autotròfia**, amb la seva modalitat de **quimiolitotròfia**, com la **criofilia** són unes respectables maneres de formar part de la natura. En conseqüència, no està bé que els éssers **autotròfics** -tant els **quimiolitotròfics** com els **fotolitotròfics**- siguin tinguts per uns excèntrics, ni és adequat de titllar de «desviació» el capteniment **criofílic**.

Com que el país és **autònom** -tot i que l'**autonomia** no és tan àmplia com hauria d'ésser-, les autoritats **autonòmiques** no s'oposaran -és clar- a una manera tan comprensiva de considerar els bacteris. I tampoc no ens criticaran si ens dediquem a esbrinar quina és l'**analogia** existent entre unes estructures **anàlogues**, perquè els misteris **analògics** encara són un interessant objecte de recerca. Com encara ho és també l'observació de les **criptògames**, que mirar d'aclarir l'entrellat de la **criptogàmia**, de sobres justifica uns estudis **criptogàmics**. I si per aquesta manera de veure les coses algú ens digués que som uns **filantrops**, podríem respondre que la **filantropia** no és cap pecat, i que si els sentiments **filantròpics** fossin més difosos potser aniríem millor. En comptes de tants **psicòpates** i **pedòfils**, que amb llurs desgraciades **psicopaties** i **pedofílies** han fet que la premsa es converteixi en un arxiu de casos **psicopàtics** i **pedofílics**.

La intenció final d'aquest discurs és portar-nos a la conclusió que una substància és **al·lòtropa** quan els entesos ho diuen, que **al·lotropia** és la qualitat d'**al·lòtrop** i que **al·lotròpic/al·lotròpica** és un adjectiu que indica referència o pertinença a l'**al·lotropia**; ben bé com quan els experts parlen dels estats **al·lotròpics** del fòsfor.

De vegades, l'esquema de tres elements ben precisos per a cada família trontolla, perquè un d'ells -generalment el segon- abandona la via cartesiana i adopta denominacions de més luxe. És el cas, per exemple, de **aerobi** (*microorganisme aerobi*) o de **antropomorf** (*primats antropomorfs*), que tenen, respectivament, els adjectius referents **aeròbic** (*procés aeròbic*) i **antropomòrfic** (*característiques antropomòrfiques*), mentre que els termes que s'han allunyat de la cleda es presenten - respectivament- com a **aerobiosi** i **antropomorfisme**. És així, i prendrem paciència.

* Text original d'Oriol Casassas.

Comissió de Lexicografia de la Societat Catalana de Biologia

Amb la col·laboració del TERMCAT